רבי יוםי. פרש"י ומה (כ) מלינו דוכאי בהרמתה היינו אליבא

גרנן וגמר מלאכה א אבל מתני׳ דקתני לא מלינו היינו ר׳ יוסי ברבי

יהודה דאמר אין תרומה במלילות דאדגן הפיד רחמנאב ואין זה אלא

דרבי דאמר יש תרומה במלילות דסבר דהכנסתן דמלילות היינו

קבוך בעלמא ובסמוך גרסינן ולרבי

יוסי בר' יהודה נמי משכחת לה

וכו׳ משמע לפי׳ דלר׳ יוסי אפי׳ אכילת

קבע יכול לאכול בלא מעשר דאם היה

מחייב באכילת קבע משכחת לה לר׳

יוסי בר' יהודה דוכחי בהרמתה

באכילת קבע ותימה דהלשון לא משמע

כן דהא קאי על אכילת עראי הכנים

שבלין לעשות מהן עיסה אוכל מהן

עראי ופטור ועלה מסיק למוללן

במלילות רבי מחייב מעראי ור' יוסי

בר' יהודה פוטר מעראי וע"ק לרבי

נמי היכי מלינו (הוא) שזכאי בהרמתה

ביו"ט הואיל דאית ליה דהכנסתן

למלילות זהו גרנן וגמר מלאכתן אם

כן נתחייבו מאתמול מעיו"ט ואם כן

אין יכול להפריש ביו"ט לכן נ"ל דהא

דקאמר דכהן זכאי בהרמתה אתיא

אליבא דר׳ יוסי ברבי יהודה דפוטר

דכיון דסבר דהכנסתן לאו זהו גרנן

ואם כן כי מללן ביו"ט ח׳ בא לו חיוב

השתא וא"כ זכאי בהרמתה והא דאמר

דאינו זכאי בהרמתה אתי אליבא

דרבי דס"ל דהכנסתן זו היא גרנן

והיה להם לתרום מאתמול וא"כ אינו

ב) [דברים יח], ג) [דברים יחן, ד) ובמדבר יחו. ימן, ז) [כנוזכר ימן, **כ**) [ע"ב], **ו**) [דברים ימ], **1**) [ע" תרומות פ"ג מ"ו], ה) [פי׳ לאכול קבע רש״ל],

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ופרכינן וכו' על כרחו מרים קרומתן הס"ד: (ב) תום' ד"ה הא וכו' ומה שמצינו וכו' דהא דקאמר שובא כנ"ל ומיבת דכהן נמחק: (ג) ד"ה איכא ועוד דבעי לאוקמא

גליון הש"ם גבו' אוכל מהן עראי. עיין מנחות דף סו ע"ב תוס' ד"ה כדי שתהה:

מוסף תוספות י. א. דכיון דמלילות קיימי

. ליכא גמר מלאכה אחרת, דמלילה היינו הכשר אכילה כטחינה בחטים. הרא״ה. ב. לפי שהכתוב תלאה בגורן דכתיב ראשית דגנך הילכך כיון שאין בדעתו לעשות מהן גורן לעולם הרי הן פטורין. רשנ״א. ג. בפי העולם. לישנא את אמרת דשיטת להכנים מעט מעט, ולאידך את העולם דמנהג להכניס הרבה ביחד, וכזה לא מצינו, דפוק חזי מאי עמא דבר. תר"פ.

רבינו חננאל ופרקינן לא קשיא הא דתני מוללין ומפרכין ביו״ט, לר׳ יוסי בר׳ יהודה שפוטר המלילות מן התרומה, והא דתני המולל מלילות ואמרינן מערב יו"ט אין ביו"ט לא לר', דתניא הכניס שיבולין לעשות מהן עיסה אוכל מהן עראי יפטור, למוללן במלילות, רבי מחייב ור' יוסי בר' הוקבעו למעשר ולתרומה, וכיון שהיה לו לעשר מאתמול ולא עישר, מאתמול ולא עישר, מוקצה הוא ואסור למוללן י ביו״ט. ור׳ יוסי בר׳ יהודד סבר אין חייב אא״כ עשאן . כעין גורן, אבל המכניס למלילות פטור הוא בחול כל שכן ביום טוב. לפיכך מוללין ביו״ט. ואמרינן ולר׳ ^(†) [יוסי ב״ר יהודה] נמי משכחת לה הא דתניא, ואוקימנא ר' יוסי בר' לו לעשותו מעיו"ט. וכל מלאכה [שהוא] צורך מלאכה [שהוא] צורך אוכל [נפש] שאי אפשר לעשותה מעיו"ט מותר לעשותה ביו"ט, והוא כגון הלש עיסה מעיו"ט אין

זמן שלא דשן ומרחן בכרי לא נגמרה מלאכתן לתרומה: למוללן במלילות. הכניסן לאכלן מעט מעט ע"י מלילות: רבי מחייב. בתרומה שלא יאכל מהן עראי עד שיפריש לפי שהכנסתו בשבלין היא גמר מלאכתן שאין סופן לבא לידי גורן אחר חהו גרנן: ורבי יוםי בר' יהודה פוטר. דגנך כתיבט והיינו מרוח דאין דגון אלא קבוץ בכרי: ופרכינן לרבא דאמר מוללן לר׳ יוסי ברבי יהודה נמי אי שרית למוללן ביו"ט משכחת לה על כרחיך שוכחי בהרמתה במלילות שהכניסו לעשות עיסה בדישה ומרוח ונמלך עליהן למוללן להצניען כולן למלילות דעל כרחיך מודה בהו רבי יוסי דטבלן ביום שנמלך עליהן דכיון דהכניסן לשם גורן גמור ירדה להן תורת תרומות ומעשרות וכשנמלך למוללן נעשית הכנסתו גורן והמוללן ביו"ט על כרחו (ה) קדים תרומתן: אלא מאי סרומה רוב סרומה גרסינן. ולא גרם אלא מאי אית לך למימר אלא לא תימא הא רבי הא רבי יוסי דבין לרבי בין לרבי יוסי מתוקמא ומאי תרומה דתנן מתניחין אינו זכאי בהרמתה ברוב תרומות קאמר שישנן על ידי דישה ומרוח והן מערב יום טוב: מחלוקת בשבלין. בהנהו הוא דפטר ר' יוסי דרובן לדישה ואין גרנן אלא במרוח: אבל קטניות. יש בני אדם הרבה שאין חובטין אותן יחד אלא כדי קדרתן לפיכך הכנסתן בחבילין זהו גרנן: סלסן. מין קטנית הוא ומעט נותנין בקדרה ליתן טעם: לומש. זהו לרך דישתן: ומחשב. מחומד: וחין מפריש על העץ. אין לריך להפריש מן הקשים. ואף על פי שטעם עלו ופריו שוה לא חייבוהו חכמים במעשרות מדהתני חבילין של טבל אלמא אסורייתא

הא רבי הא ר' יוסי ברבי יהודה. לעולם מוללין מלילות לדברי הכל

ודקשיא לן אם כן מצינו תרומה שזכאי בהרמתה אין ודאי מצינו אליבא

דרבי דאמר יש תרומה במלילות ומתניתין דקתני לא מלינו ר' יוסי

ברבי יהודה היא דאמר אין תרומה במלילות: אוכל מהן עראי. כל

טבלה: לשמעינן שחר מיני קטניות. דטבלו בחבילי וחף על פי שהרבה עושין מהן כרי ומרוח וכ"ש תלתן שהוא נותנו מעט מעט בקדרה למתק ונותנו בעלו: אלא תלתן אלטריכא ליה גרסינן. ולעולם רבי היא וה"ה לשבלין ולא תסייעיה מהכא: איכא דאמרי אמר אביי מחלוחת בשבליו. בהנהו מחייב רבי לפי שהרבה כונסיו אותו למלילות וקליות שהן גרנן אבל בקטניות סתם הכנסתם למרוח ואסורייתא לא טבלא: מאי לאו בטבל טבול להרומה. כלומר מאי לאו גבי ישראל קרי ליה טבל ועדיין לא נקרא עליו שם בפה ומסתמא קרוי טבל וחייב בתרומה שהיא תחלה לכל המעשרות דכתיב בה רחשית ב: לח בעבל עבול לחרומת מעשר. לעולם חין חבילין גמר מלאכה ואילו גבי ישראל הוא לא הוה מקרי טבל אלא בבן לוי קאי שקדם והלך אצל ישראל ונטל מעשר ראשון ממנו

בחבילין והואיל וחל על חבילין הללו שם מעשר נעשו טבל אללו להפריש מהם חרומת מעשר מן המעשר שעל הלוי להפריש

הא רבי הא ר' יוםי בר' יהודה דתניא "הכנים שבלין לעשות מהן עיסה •אוכל מהן עראי ופטור ילמוללן במלילות רבי מחייב ור' יוסי ברבי יהודה פומר ולרבי יוםי ברבי יהודה נמי משכחת לה כגון שהכנים שבלין לעשות מהן עיסה ונמלך עליהן למוללן ביום מוב דטבלא ביומיה אלא מאי תרומה רוב תרומה אמר אביי מחלוקת בשבלין אבל בקמניות דברי הכל אסורייתא מבלא לימא מסייע ליה שנמי שהיו לו חבילי תלתן של מבל הרי זה כותש ומחשב כמה זרע יש בהם ומפריש על הזרע ואינו מפריש על העץ מאי לאו רבי יוםי בר' יהודה היא דאמר התם לא מבלא הכא מבלא לא רבי היא אי רבי היא מאי איריא תלתן אפי' שבלין נמי אלא מאי רבי יוםי בר' יהודה לשמעינן שאר מיני קטניות וכ"ש תלתן אלא תלתן אצטריכא ליה סד"א הואיל וטעם עצו ופריו שוה לפרוש נמי אעצו קמ"ל איכא דאמרי אמר אביי ימחלוקת בשבלין אבל בקטניות דברי הכל אסורייתא לא מבלא מיתיבי מי שהיו לו חבילי תלתן של מבל הרי זה כותש ומחשב כמה זרע יש בהן ומפריש על הזרע ואינו מפריש על העץ מאי לאו מבל מבול של תרומה "לא מבל מבול של תרומת מעשר וכדר' אבהו א"ר שמעון בן לקיש דאמר רבי אבהו אמר רבי שמעון בן לקיש מעשר ראשון שהקדימו בשבלין ישמו מובלו לתרומת מעשר כותש למה לי לימא ליה כי חיכי דיהבו לי הכי יהיבנא לך אמר רבא יקנסא תניא נמי הכי בן לוי שנתנו לו שבלין במעשרותיו עושה אותן גורן ענבים עושה אותן יין זיתים עושה אותן שמן ומפריש עליהם תרומת מעשר ונותנן לכהן שכשם שתרומה גדולה אינה נימלת

זכאי בהרמתה ובסמוך גרסי׳ ולרבי משכחת לה וכו': איבא דאמרי מחלוקת בשבלים אכל בקטניות ד"ה לא מבלא. והקשה הר"ר שמשון מקולי דבכל התלמוד לא מצינו איכא דאמרי כה"ג שהוא להפך מן הראשון ג דודאי מלינו בשאר מקומות לישנא קמא דברי הכל ואיכא דאמרי בהא נמי פליגי או איכא דאמרי בהא פליגי ובהא דלישנא קמא דברי הכל אבל כה"ג לא דכל הפחות הוה לי' למימר דבקטניות מחלוקת אבל בשבלין כ"ע מודו ותירן דה"ק לישנא קמא מחלוקת בשבלין היכח שפירש בהדיח שהכניסן לשבלין אבל בקטנית שפירש למוללן ד"ה טבלא וה"ה דפליגי בקטניות

סתם ובשבלין סתם ולאיכא דאמרי ה"ק מחלוקת בשבלין סתם שלא פירש למוללן אבל בקטניות סתמא כ״ע מודו דלא טבלו וה״ה בקטניות שהכניסן למוללן פליגי וכן בשבלין פליגי והשתא ניחא דלא הוי להיפך לגמרי דהא דקאמר לישנא קמא דפליגי מסיק הכא בדאיכא דאמרי ד"ה [לא] טבלא וא"ת והא לא מיירי כלל בפלוגתיה רק במפרש שהכניסן לשבלים יש לומר דמה דקתני סיפא למוללן במלילות משום דמסתמא כמו למוללן במלילות דכל שלא פיר׳ דהוו לעשות מהן עיסה הוי כמו למוללן במלילות בשבלים אבל תימה להאי פירושה דמקשה בסמוך מהי להו בטבל וכו' מהי פריך לשני ליה דמיירי בדמפרש והכא מיירי בסתם ויש לומר דמשמע דמיירי בכל ענין אפילו בסתמא ועוד דבעי ש אליבא דכלהו תנאי:

אלא

כשם והיא במיתה וכל תורת תרומה עליה דתרומה קרייה רחמנאף: שהקדימו בשבלין. שהקדימו לתרומה גדולה: שמו טובלו. שם מעשר שנקרא עליו טובלו ואוסרו באכילת עראי ובמיתה כדין טובל עד שירים תרומת מעשר שלו ולקמיה יי יהיב טעמא: מעשר שנקרא עליו טובלו ואוסרו באכילת עראי ובמיתה כדין טובל עד שירים תרומת מעשר שלו ולקמיה ייהיב טעמא: כוחש למה לי. אי בבן לוי מוקמינן ליה למה מוטל עליו לעשותו דגן אי אמרת בשלמא בישראל קאי ואסורייתא טובלא שפיר מנא כוחש דכתיב דגנף ודרבנן דומיא דאורייתא תקון: קנסא. על שהקדים וגרם להערים לעבור על דברי תורה שהמשנה סדר תנא כוחש דרים ביידי ודרבנן דומיא דאורייתא מקון: קנסא. על שהקדים וגרם להערים לעבור על דברי תורה שהמשנה סדר המעשרות עובר בלאו מלאתך ודמעך לא תאחר (שמות כב) דהכי קאמר לא תאחר תרומה להקדים לה מעשר": י**עשה אוחו גורן** גרסינן:

טבלו. כלומר איז חייביז עד שיפרשו. ודחה לא, זה ששנינו ומפריש, תרומת מעשר היא, ולא תרומה גדולה, פי׳ כגון שיש לו לבעל הדעת אלף חבילית תלתן, ונתן מאה מהן מעשר ללוי, חייב הלוי לכתש עשר חבילות מהן, שהן מעשר מן המעשר, וזהו שנקרא תרומת מעשר כדכתיב והרמותם ממנו וגו'. ומחשב, כלומר מחשב בדעתו של אילו החבילות יש בהן זרע עשרים סאה, כותש מהן סאתים בי כוד ביות החודה במבוד או. רבים למדים, כיומה מדובה ביומה של איז איז החודה ביותר ביותר ביותר ביותר ביותר מדובת ונותן לבחן, וזו הכתישה קנס קנסו לפר, שלא היה לו לקבל חבילות עד שיכתשם ישראל ויתקנם. ובריש לקיש דאמר שמו טובלן, כלומר כיון שנקרא מעשר, חייב להפריש ממנו תרומת מעשר, וזה פירוש שמו טובלן לתרומת מעשר, ומחשב באומדן דעתז כמה זרע יש בהז כמה שפירשנו.

ממנה חלתה בים של במבור התנות ביו"ט, והלש ביו"ט מפריש חלתה ביו"ט, הכא נמי כגון שהכניס שבלין לעשות עיסה, דאפילו ר' מתיר לאכול מהן עראי בין בחול בין ביו"ט, ונכנס ביו"ט, ואחר [כך] נמלך עליהן ואמר איני עושה מהן עיסה אלא מלילות אני עושה אותם כולן, שנמצאו היום ביו"ט מתחייבין, ולא היה בהן חיוב מאתמול, כגון האי הכי נמי דאיבעי כו' למיכל מינייהו אסור, אלא מאי בשבוצה ורום בדרט בוות בדר, לה היה היה היה היה במהבהה, בשך היה היב כל היה בבר לבוכל בדר היה אסה, את כה. אית לך למימר מתקנם אזוכל, יהרשלמי מטלטלין את האיסטביסין דרי ירמיה הורי לבר גירונטי אסיא מטעיניה בסדיניה בסדיניה מיעול מבקרא בישיא בשבתא. מיישא בר בריה דרי יהושע בך לוי מטען בסדיניה מיעול מדרש בציבורא בשבתא, לא סוף

א) כצ"ל, לפי ההמשך. ב) כ"ה בכת"י.

ק א מיי' פ"ג מהל' מעשר הל' ה: קא ב מיי שם ופ״ה מהלי תרומות הלי ה: קב ג מיי' פ"ג מהלכות

תרומות הל' יד סמג עשין קלד טור י״ד סי׳ שלא:

קג ד מיי׳ פ״ג מהלי מעשר הלי ה: קד ה מיי׳ פ״ג מהלי תרומות הל' יד סמג עשין קלד טור י"ד סי

: 63= קה ו מיי' פ"ג מהלכות מעשר הלכה יט טוש"ע י"ד סי׳ שלא סעיף ל יושביף קר. ז מיי׳ פ״ג מהל׳ תרומות הל׳ יד סמג

עשין קלד טור י״ד סי״ שלא:

רבינו חננאל (המשך)

דבר שצורך הרבים בו, אלא שמא יצטרכו לו רבים. תני לא את המפתח דמתירין ב״ה מפתח של אוכליז אבל במפתח של אוכין אבל במפונו של כלים לא שרא, והא ר' אבהו הוה יתיב ומתני ומפתחא של פלמטירין. בידיה, פלפלין הוה ליז בגווה. תני הלש עיסה ביו"ט מפריש חלה ביו"ט. מערב יו"ט ושכח ולא הפריש חלתה אסור לטלטלה כו׳, תיפתר בעיסה טמאה שאינו יכול להפריש חלתה אלא בסוף, ובדיז הוה בעיסה טהורה שלא יפרישנה אלא בסוף, תקנה תקנו להפרישה בתחילה שלא תטמא את בהרמתה רוב תרומה היא, ילא כל התרומה. 3) ויתכז לפרקים שיזדמן כגון זו, ויש לו להרים התרומה ביו״ט אם צריך לאכול מהן, כגון אפייה ובישול שהן מותרין, וכגון הלש עיסה (מערב) [ב]יו"ט מפריש ממנה חלתה ביו״ט, הכא נמי אפילו לר׳ יוסי בר' יהודה מאי תרומה בתרומה שאינו זכאי בהרמתה, רוב תרומה. של תבואה, אבל בקטניות דברי הכל איסוריתא טבלא. לימא מיסייעא מי שהיו לו חבילי תלתז של טבל כו'. איכא דאמרי אמר אביי מחלוקת אמר אביי מחלוקת בשבלין, אבל בקטנית דברי הכל איסוריתא [לא]

טבלא. ומותבינן עליה

מהא דתנן בתרומות פ"ט

ומחשב כמה זרע יש בהז

ומחשב כמה חעיש בהן ומפריש על הזרע ואין מפריש על העץ, מאי לאו

תרומה היא זו דקתני ומפריש על הזרע, והנה מצינו כי נתחייב בחבילות

שהז איסורייתא להפריש

מהן איסורייתא לחברים מהן תרומה, ואיך [אמר] איסורייתא דברי הכל לא